

2016. május 23.

EURÓPAI TURIZMUS 2015-BEN ÉS 2016-BAN – TRENDEK ÉS KILÁTÁSOK

Az ETC 2016/1. negyedéves jelentése

A nemzetközi turistaérkezések számának 2015. évi 5%-os európai növekedése után a 2016-os első eredmények is pozitívak. A UNWTO adatai szerint az európai turizmus változó ütemben, de folyamatosan növekedett a válság utáni években. Az eurózóna gazdasági fellendülése, az olajárak csökkenése, valamint az árfolyamok kedvező alakulása a régió turizmusát élénkíthetik, míg a biztonsággal kapcsolatos aggodalmak és az útlevélmentes utazást szűkítő változások fékezhetik a turizmus további növekedését.

A turizmus teljesítménye

A **2015-ös éves adatokat** vizsgálva megállapítható, hogy 28 adatszolgáltató országban nőtt a külföldi vendégek száma, részben az euró dollárral szembeni relatív gyengeségének és a csökkenő olajáraknak köszönhetően. *Izland* eredménye volt a legjobb a külföldi vendégszám 30,2%-os növekedésével. Kétszámjegyű növekedésről számolt még be *Szlovákia* (+17,1%), *Románia* (+16,9%), *Montenegró* (+15,5%), *Írország* (+13,7%), *Szlovénia* (+11,6%) és *Szerbia* (+10,1%). *Romániában* a növekedés részben a 2015. év eleji orosz turistaszám-bővülésnek volt köszönhető, az orosz vendégek száma azonban az év végére visszaesett a két ország megromlott viszonya miatt. *Írország* 2015-ös eredménye igazolja, hogy az ország nem csak nyári úti cél. Lehetséges, hogy a vendégek számának bővülése részben az Egyesült Királyság rovására valósult meg, az euró fonttal szembeni relatív gyengesége miatt *Írország* vonzóbb desztinációvá vált. *Svájcban* a frank árfolyamkűszöbének eltörlése után a frank relatív túlértékelődése miatt visszaesés volt tapasztalható a fő küldőpiacok, Németország, Franciaország és Olaszország esetében. Az USA-ból és Indiából érkezők azonban kompenzálták a csökkenést, így 2015-ben 1,6%-kal nőtt a vendégek száma.

Romló eredményekről számolt be *Bulgária* (-1,2%), *Törökország* (-1,4%), *Észtország* (-2,7%) és *Finnország* (-4,0%), ami jelentős mértékben az orosz forgalom csökkenésének következménye.

2016 első negyedévében szinte minden, az ETC számára adatot szolgáltató európai országban a vendégek számának robusztus növekedése volt megfigyelhető, ez azonban az év további részében várhatóan mérséklődni fog. Az első három hónap adatai alapján *Izland* továbbra is a legnagyobb növekedést mutató desztináció. *Szlovákia* szintén pozitívan nyitotta az évet. A nemzetközi turistaérkezések jelentősen nőttek *Szerbiában* és *Romániában*, elsősorban az EU-országokból érkezőknek köszönhetően. A tengerentúli küldőpiacokról (például Kanadából, Kínából és Japánból) származó forgalom mindkét ország esetében csökkent 2015-höz képest, azonban Szerbia és Románia azon kevés országok között van, ahol nőtt az Oroszországból érkező turisták száma. 2016 elején kétszámjegyű növekedést ért még el *Spanyolország*, *Lengyelország*, *Málta* és *Portugália*. Romló eredményekről számolt be Svájc és Törökország.

Előrejelzések

A Tourism Economics adatai, illetve becslése szerint az *Európába irányuló* nemzetközi turistaérkezések számában 2016-ra 3,0%-os növekedés, ezen belül az EU-tagországok esetében 3,3%-os bővülés várható. A leggyakrabban Európaként értelmezett, legfontosabb küldőpiacainkat és versenytársainkat egyaránt magába foglaló ún. „ETC+4” kategória országai esetében a nemzetközi turistaérkezések száma 2,4%-kal fog növekedni. A szakértők szerint az észak-európai desztinációk 3,6%-os, a nyugat-európaiak 2,8%-os, a dél-európaiak pedig 1,6%-os növekedésre számíthatnak 2016-ban. Közép- és Kelet-Európa esetében 4,9%-os növekedést, míg a közép-európai és balti országok csoportjában 2,7%-os növekedést prognosztizálnak.

A Tourism Economics-nak a *kiutazások* éves növekedési ütemére vonatkozó előrejelzését az egyes régiók vonatkozásában az 1. táblázatban foglaltuk össze.

1. táblázat

A kiutazások számának változása*

	2015**	2016***	2017***	2018***
Amerika	+5,1%	+3,0%	+4,4%	+4,7%
Európa	+3,1%	+3,3%	+4,4%	+4,3%
ETC+4	+4,8%	+3,5%	+4,2%	+4,0%
EU	+4,6%	+3,5%	+4,3%	+4,0%
Közép- és Kelet-Európa	-1,1%	+3,1%	+5,3%	+5,9%
Közép-Európa és Baltikum	+6,9%	+4,5%	+4,8%	+4,3%
Ázsia és a Csendes-óceáni térség	+8,3%	+6,5%	+6,2%	+6,7%
Afrika	-0,7%	+1,8%	+2,6%	+3,8%
Közél-Kelet	+9,1%	+3,4%	+5,0%	+5,9%
Világ	+4,8%	+4,0%	+4,8%	+5,0%

* Az egyes desztinációk turistaérkezéseinek összesítése alapján. ** Becslés. *** Előrejelzés.

ETC+4: az ETC tagországok (Ausztria, Belgium, Bulgária, Ciprus, Csehország, Dánia, Észtország, Finnország, Görögország, Horvátország, Írország, Izland, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Monaco, Montenegró, Németország, Norvégia, Olaszország, Portugália, Románia, San Marino, Spanyolország, Svájc, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország), továbbá az Egyesült Királyság, Franciaország, Hollandia és Svédország.

Közép- és Kelet-Európa: Azerbajdzsán, Bulgária, Cseh Köztársaság, Észtország, Kazahsztán, Kirgizisztán, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Oroszország, Örményország, Románia, Szlovákia, Ukrajna.

Közép-Európa és a Baltikum: Bulgária, Cseh Köztársaság, Észtország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Románia, Szlovákia.

A 2016. márciusi belgiumi terrortámadások várhatóan visszavetik az európai turizmus növekedését, ám pontos adatok egyelőre nem állnak rendelkezésre. Az elemzők arra számítanak, hogy Európa turizmus rövid időn belül kiheveri a támadások hatását.

Ugyanakkor a Schengeni-övezetben ideiglenesen visszaállított határellenőrzés negatívan hat a turizmusra, elsősorban az Európán belüli forgalomra. Az Oxford Economics becslése szerint a Schengeni-övezetben a teljes határellenőrzés visszaállítása évente 2%-kal csökkentené a turistaérkezések számát a jelenleg várhatóhoz képest.

Küldőpiacok

A *régió belüli küldőpiacok* továbbra is kiemelkedően fontosak az európai desztinációkban regisztrált vendégszám-növekedésében. Németország, az Egyesült Királyság és Franciaország továbbra is az európai desztinációk három legfontosabb küldőpiaca.

A *német vendégek száma* Szlovákiában bővült a legnagyobb mértékben (+37,6%) 2016 első negyedében. Szlovákiában a németek a külföldi vendégforgalom egytizedét jelentik, így a teljes beutazó forgalom számottevően nőtt. Ausztriában a németek a külföldi vendégek körülbelül egyharmadát teszik ki a kereskedelmi szálláshelyeken (2015-ben 12 millió fő), így a 2016 év elején regisztrált 4,8%-os vendégszám- és 4,5%-os vendégéjszakaszám-növekedés jelentős volument tesz ki. A *holland vendégek száma* Bulgáriában emelkedett a legnagyobb mértékben, 254%-kal 2015 azonos időszakához képest. Várhatóan ez az ütem 2016 egészét tekintve mérséklődni fog, de a holland vendégszám-növekedés fenntartható marad. Ugyanez igaz Montenegróra is, ahol a holland vendégek és vendégéjszakák száma egyaránt bővült. Az erős svájci frank miatt a holland turisták száma 10,0%-kal, a vendégéjszakák száma pedig 22,1%-kal csökkent Svájcban. Relatív sok ország jelentett csökkenő turistaszámot Franciaországból az első negyedévben. 2016-ban azonban várhatóan enyhül a *francia* utazók óvatossága, amely a jelenlegi csökkenést okozhatja. Az *olasz vendégek száma* legnagyobb mértékben (45% fölött) Szlovákiában bővült 2016 első negyedében. Dánia 40,6%-os vendégéjszakaszám-növekedést jelentett 2016 elején, valamint Luxemburg is jelentős, 30,0%-os növekedést mutatott. Kiemelésre érdemes az olasz vendégek 18,6%-os és az általuk eltöltött vendégéjszakák 19,5%-os növekedése Máltán, mivel ott az olasz turisták teszik ki a beutazó turizmus egyhatedét. A *brit vendégek száma* Horvátországot, Monacót és Törökországot leszámítva minden adatot szolgáltató desztinációban emelkedett, 25%-ot meghaladó mértékben nőtt Szlovákiában, Szerbiában és Dániában. Kiemelésre érdemes Spanyolország és Portugália, ahol a brit turisták az összes turistaérkezés 25 illetve 16%-át teszik ki, így a 2016 első negyedében megfigyelhető 20,0% illetve 16,2%-os vendégéjszakaszám-növekedés abszolút értékben is jelentős. Az *orosz vendégek száma* az adatokat nyújtó desztinációk több mint felében továbbra is csökkenést mutat. Törökországban 54,4%-os visszaesés volt tapasztalható 2016 első negyedében. Kiemelkedő a Máltán regisztrált 54,2%-os növekedés, azonban az alacsony vendégszám miatt ez az emelkedés nem kárpótolja a megszokott téli piacokon, mint Észtország és Finnország, tapasztalt csökkenést.

Az *Európán kívüli küldőpiacok* kapcsán érdemes kiemelni az *Amerikai Egyesült Államokból* érkező turistákat. Törökországot, Monacót, Horvátországot és Luxemburgot kivéve minden desztinációban növekedés volt megfigyelhető 2016 elején. Norvégia jelentős, 245%-os növekedést regisztrált az amerikai vendégéjszakaszámában. Ezt követi Észtország és Szlovákia, 60%-ot meghaladó vendégéjszakaszám-növekedéssel. Finnország és Szlovákia jelentős *kanadai* vendégszám- és vendégéjszakaszám-emelkedést regisztrált 2016 januárjában. Finnországban 175,0%-kal nőtt a vendégszám és 701,0%-kal a vendégéjszakaszám, ami a Hockey Junior Bajnokságnak köszönhető. Szlovákia 113,0%-os vendégszám- és 88,7%-os vendégéjszakaszám-emelkedést ért el. Mivel mindkét adat csupán januári, 2016-ban kevésbé valószínű, hogy ez a növekedési ütem fenntartható lesz. A *japán vendégek* között 2016 első negyedében Lengyelország és Észtország álltak az érdeklődés fókuszában, a vendégek száma 119,0%-kal, illetve 84,7%-kal nőtt, Montenegró 70,5%-os növekedést regisztrált. *Kína* továbbra is a forgalom bővülésének jelentős forrása az európai desztinációk esetében. A japán adatokkal ellentétben a kínai vendégéjszakaszámok – több desztináció, például Montenegró, Horvátország, Ausztria és Németország esetében is – nagyobb mértékben emelkedtek, mint a vendégszámok. Ez összefügghet az EU-n belüli

határátlépéssel kapcsolatos átmeneti megszorításokkal, ami kényelmetlenséget okoz a kínai turistáknak is, akik valószínűleg így nem tudnak annyi európai desztinációt meglátogatni egy utazáson belül, mint korábban. Az Indiából érkező forgalom Horvátországban mutatta a legnagyobb bővülést 2016 első negyedében. Bár Finnországban a vendégek száma emelkedett, a vendégéjszakaszám csökkent. Németországban, Szlovákiában és Törökországban mind a vendégszám, mind a vendégéjszakaszám csökkent.

A 2. táblázat Európa, ezen belül Közép- és Kelet-Európa 2016. évi becsült forgalmát és részesedését, valamint a 2021-ig várható növekedési ütemeket mutatja be az ETC kiemelt tengerentúli piacain.

2. táblázat

A főbb tengerentúli piacok kiutazó turizmusa (előrejelzés)

Küldőpiac	US	AR	BR	AE	IN	JP	CA	CN	MX	RU*
2016										
Kiutazó turisták száma (ezer fő)	102 575	7 891	9 306	3 643	15 110	21 790	33 958	88 895	21 758	25 945
Long haul (tengeren túli) úti célok részesedése	60,4%	29,6%	71,0%	42,7%	94,9%	65,6%	35,1%	45,5%	13,5%	26,7%
Európa részesedése a long haul turizmusból*	44,0%	39,9%	48,1%	59,3%	17,0%	33,0%	38,7%	30,4%	51,1%	-
A KKE régióba érkező turisták száma (ezer fő)	3 828	99	294	24	753	599	260	3 930	163	9 314
KKE részesedése az európai beutazásokból	14,1%	10,7%	9,3%	2,6%	30,8%	12,7%	5,6%	32,0%	10,8%	49,0%
2016–2021										
Az Európába irányuló utazások számának növekedése	+31,9%	+19,5%	-0,5%	+15,9%	+41,0%	+25,1%	+22,2%	+51,2%	+14,0%	+52,8%
A KKE régióba irányuló utazások számának növekedése	+46,3%	+31,7%	+18,0%	+32,8%	+51,3%	+32,0%	+16,6%	+47,7%	+22,5%	+58,0%

*Oroszország esetében az Európába történő utazások régióon belüli (short haul) utazásnak számítanak.

KKE = Közép- és Kelet-Európa, US = Amerikai Egyesült Államok, AR = Argentína, BR = Brazília, AE = Egyesült Arab Emírségek, IN = India, JP = Japán, CA = Kanada, CN = Kína, MX = Mexikó, RU = Oroszország.

A szállodaipar teljesítménye

Az STR Global adatai alapján a globális szállodaipari szektor egyes képek mutat 2016 első negyedében. A Közép-Kelet és Afrikai régióban minden mutató (foglaltság, napi átlagár és egy szoba egy működési napjára jutó szállásdíj, azaz a RevPAR) csökkent 2015 azonos időszakához viszonyítva.

Az Ázsia és Csendes-óceáni térségben a foglaltság 1,7%-kal emelkedett az első negyedben, míg a (US dollárban kifejezett) napi átlagárban (ADR) 4,9%-os csökkenés figyelhető meg. A RevPAR értéke szintén csökkent. Az Amerikai régióban az ADR növekedése 2,4% volt, annak ellenére, hogy a foglaltságban 0,7%-os csökkenést regisztráltak 2016 első negyedében. Dél-Amerikában az argentin, brazil és venezuelai recesszió hatására a

RevPAR 20%-ot csökkent 2015-höz képest, míg Észak-Amerikában a foglaltság a tipikus átlagot mutatta, lehetőséget adva a szálláshelyeknek az árak emelésére.

Teljes Európát vizsgálva a foglaltság 0,8%-kal volt magasabb, mint 2015 azonos időszakában. A napi átlagár (ADR) hasonló mértékben csökkent, míg a RevPAR változatlan maradt. Kelet-Európában a foglaltság 3,4%-kal emelkedett, majdnem kárpótolva a 3,7%-os ADR-csökkenést. A RevPAR 0,5%-kal volt alacsonyabb 2016 első negyedében, mint 2015 azonos időszakában.

A légi közlekedés teljesítménye

A légi közlekedés területén a világ legtöbb régiójában – kivéve Latin-Amerikát – keresletnövekedés volt megfigyelhető 2016 első negyedében 2015 azonos időszakához viszonyítva. Ígéretes az évekzár az Ázsia és Csendes-óceáni térségben, Afrikában és Közép-Keleten, ahol az utaskilométer (RPK) mutató növekedése meghaladta a 10%-ot. Világszinten az RPK-növekedés 7,8%-os volt. Európában a 2015 novemberétől 2016 februárjáig tartó időszakban folyamatos RPK-növekedés figyelhető meg, és ez a növekedés minden hónapban egyre erősebb. Latin-Amerikában 2016 a recesszió második éve, amely elsősorban a Braziliában, valamint Venezuelában és Argentínában tapasztalt csökkenés következménye. Brazília esetében a nyári olimpiai játékok ideiglenesen ellensúlyozni tudják a visszaesést, azonban várhatóan a 2016-os adatok nem fogják meghaladni a 2015-ös eredményeket.

Az Európai Légitársaságok Szövetségének (AEA) adatai szerint az európai légitársaságok kapacitása 2016 első negyedében – néhány kilengéstől eltekintve – magasabb értéket mutatott, mint 2015 azonos időszakában. Az első negyedév közepétől a normalizálódott kapacitás körülbelül 6,5%-os növekedési ütemet mutat 2015-höz viszonyítva. Az olajár csökkenése megállt, de az ár továbbra is 10 éves mélyponton maradt.

A load factor (PLF) hasonlóan alakult, mint 2014-ben és 2015-ben, enyhe változást a húsvéti ünnepek eltérő időpontja okozott. Eddig 2016-ban a PLF csúcspontja 82,6% volt, amely kissé alacsonyabb a 2015-ös és 2014-es azonos időszakai értéknél. A 2016-os átlagos PLF jelenleg 78%, amely szintén elmarad a korábbi években regisztrálttól.

A teljes európai légi forgalom növekedési üteme meghaladta az Ázsia és Európa közötti légi forgalom növekedési ütemét 2016 elején, ami a terrorista támadásoktól való félelemmel és a kínai, illetve a fejlődő országok keresletének a csökkenésével magyarázható. Az Európa és Amerika közötti légi forgalom 2015-ben a pozitív amerikai gazdasági környezet következtében folyamatosan a teljes európai légi forgalom növekedési arányánál magasabb mértékben emelkedett, és ez folytatódott 2016 első negyedében is.

A teljes, angol nyelvű jelentés ingyenesen letölthető az ETC honlapjáról: [http://www.etc-corporate.org/reports/european-tourism-2016-trends-and-prospects-\(q1-2016\)](http://www.etc-corporate.org/reports/european-tourism-2016-trends-and-prospects-(q1-2016)), valamint a Magyar Turisztikai Ügynökség Zrt. szakmai oldalairól: <http://szakmai.itthon.hu/statisztika>. Jelen összefoglaló felhasználásakor kérjük a Magyar Turisztikai Ügynökség Zrt.-t is forrásként megjelölni.

Háttér: Az ETC Kutatói Munkacsoportjának (Market Intelligence Group, amelyben a Magyar Turisztikai Ügynökség Zrt. Kutatási Irodája is képviselteti magát) megbízásából a Tourism Economics készítette el aktuális elemzését az európai turizmus helyzetéről és kilátásairól. A tanulmány az ETC-tagok adatai mellett számos egyéb forrásra is támaszkodik, így a Turisztikai Világszervezet (UNWTO), az STR Global, a Nemzetközi Valutaalap (IMF), a Nemzetközi Légi Szállítási Szövetség (IATA), az Association of European Airlines (AEA), a Eurostat, illetve a Tourism Economics Tourism Decision Metrics (TDM) adataira. A független elemzés nem szükségszerűen azonos az ETC és tagsága álláspontjaival, várakozásaival. Az európai desztinációk legfrissebb turisztikai adatai megtalálhatók az ingyenesen használható turisztikai adatbázisban, a TourMIS rendszerben (<http://www.tourmis.info>).

További információk: **Magyar Turisztikai Ügynökség Zrt.**
Kutatási Iroda
Tel.: 488-8710
Fax.: 488-8711
E-mail: kutatas@itthon.hu
Internet: szakmai.itthon.hu